

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student: Jiří Bureš

Název: Achnatonova náboženská reforma jako pozadí mojžíšovských protináboženských důrazů v Tóře

Popis diplomové práce. Má:

- a) titulní stranu s dvojjazyčným názvem, poděkování, prohlášení, dvojjazyčná anotace se soupisem klíčových slov, obsah (desetinně tříděný) a seznam zkratk;
- b) tříděný soupis použité a relevantní literatury;
- c) anglicky psané jednostránkové Summary;
- d) vlastní stať (8-59), která je roztržena do tří kapitol + úvod + závěr;
- e) poznámkový aparát čítající 209 položek (většinou odkazy na literaturu).

Všechny formální náležitosti diplomové práce jsou tak splněny.

Hodnocení práce:

Student si vytkl obtížně realizovatelný cíl: prozkoumat vliv Achnatonovy náboženské reformy na mojžíšovský jahvismus. Cestu k tomuto cíli volí přes popis Achnatonovy doby v Egyptě, religionistické srovnání atonismu a amonismu, rozbor principu nového náboženství a hodnocení neúspěchu celé reformy v první kapitole. Ve druhé kapitole shrnuje (převypráví) příběh Mojžíšův a průběžně srovnává zprávu z počátku Druhé knihy Mojžíšovy (pramen) s povětšinou sekundární literaturou k atonismu a Achnatonovi (proč pramen není srovnáván s pramenem, je třeba vysvětlit při obhajobě). Jako téma své práce ohlašuje student mojžíšovské protináboženské důrazy v Pentateuchu. Ty jsou většinou přítomny v zákonné části Pentateuchu (Kniha smlouvy, obětní řády, Zákon čistoty, Zákon svatosti a Deuteronomistický kodex). Proč se student rozhodl učinit východiskem svého srovnání příběh z první poloviny Druhé knihy Mojžíšovy a nezohledňuje zákonné pasáže Pentateuchu je druhý námět k rozpravě při obhajobě. Ve třetí kapitole se student pokouší shrnout dosavadní porovnávání. Kriticky konstatuje, že výsledky zkoumání jsou sporné a vliv atonismu na jahvismus je sotva prokazatelný. Tento kritický závěr je třeba ocenit. Student pracuje spíše jako religionista: popisuje fenomén, snaží se zůstat nezaopatřený a hlídat, aby přání nebylo otcem myšlenky.

Diplomová práce má kompilační ráz a vykazuje minimum chyb. Forma sdělení je velmi srozumitelná. Zvolená metodologie je funkční a zajišťuje objektivní výsledky. Mezi odbornou literaturou k výkladu příslušných pasáží Pentateuchu chybí zahraniční komentáře. K obsahu mám několik poznámek, které předkládám jako své další podněty pro obhajobu: str. 17-18. Vy se skutečně domníváte, že nález prasečích kostí svědčí jen o konzumaci prasat? Je tato interpretace dostatečnou základnou pro vyvozování důsledků pro atonismus a jahvismus, jak to činíte?

str. 29.32 a jinde. Proč recyklujete dříve použité motivy (z kap. 1.6.1. a 1.6.2.) a místo duplikací nepoužijete poznámkový aparát s odkazy? Opakováním získává práce hluchá místa a budí dojem pouhého zaplňování papíru.

str. 40 „Každý tradent si mohl něco přidat a nebo naopak odebrat“. Z čeho tak soudíte? Považujete ústní tradici za nevěrohodnou? Vysvětlete zásady věrohodnosti ústní tradice při obhajobě.

str. 50, pozn. 176. Literatura, na kterou odkazujete, je reflexe židovské tradice. Vy se však v práci touto tradicí nezabýváte, protože se zabýváte samotnou podobou biblického textu. Proč raději neodkazujete na literaturu, která se zabývá výkladem textu (pramene nikoli tradice), např. Heller: Tři svědkové?

str. 55 „proti tomu však, podle mého soudu, svědčí mnoho okolností“. O jaké okolnosti jde? Proč je neuvádíte? Na čem je založena autorita Vašeho úsudku?

str. 58 Věť „na boha Izraele je třeba nahlížet jako na politickou ideu a hnutí“ nerozumím. Vysvětlete ji při obhajobě.

Student ve své závěrečné práci prokázal jak schopnost kritického myšlení, tak schopnost přiměřené práce se zdroji. Vzhledem k tomu, že student při komparaci systému kombinuje zdroj (Pentateuch) se sekundární literaturou (např. Assmann) a zdroj (Pentateuch) navíc nezohledňuje v celém jeho rozsahu (vybírání jen narativní pasáže), nemohu práci hodnotit jako výbornou, ačkoli má k tomu v mnoha ohledech dobře nakročeno. Po přesvědčivé obhajobě navrhuji hodnotit ji jako velmi dobrou (2).

Jiří Beneš

V Praze, dne 30.7.2018